

สถานการณ์การลักลอบทิ้งกากของเสีย อุตสาหกรรมในประเทศไทย

นายสุเมธา วิเชียรเพชร
อดีตผู้อำนวยการกองกองจัดการกากของเสียและสารอันตรายกรมควบคุมมลพิษ
ที่ปรึกษาอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
โทร. 0874423570

สถานการณ์การลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม

ปัจจุบันพบว่าปริมาณกากของเสียอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายของประเทศ
เกิดขึ้นไม่น้อยกว่า 2 ล้านตันต่อปี แต่ระบบบำบัดและกำจัดที่มีอยู่สามารถรองรับได้
ไม่เกินร้อยละ 50

มีการผลิต นำเข้าวัตถุดิบและสารเคมีเพื่อใช้ในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นทุกปี

มีการย้ายฐานของโรงงานในกลุ่มเสี่ยงจากประเทศจีนมาตั้งยังประเทศไทย
เป็นจำนวนมาก

การเพิ่มขึ้นของโรงงาน ประเภท 101 105 และ 106 ทำให้ปริมาณกากของเสีย
เพิ่มขึ้น จึงมีความเสี่ยงต่อการจัดการที่ไม่ถูกต้อง และอาจเป็นสาเหตุหนึ่งของ
การลักลอบทิ้งในพื้นที่ต่าง ๆ

สถิติการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมในรอบ 10 ปี (2554 – 2563) รวม 92 ครั้ง

ปี พ.ศ.	จำนวนการลักลอบทิ้งของเสียอันตรายรายภูมิภาค (ครั้ง)						รวม (ครั้ง)
	กลาง	ตะวันออก	ตะวันตก	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ใต้	
2554	10	5	3	-	-	1	19
2555	9	5	1	1	-	-	16
2556	1	9	1	-	-	-	11
2557	1	7	-	1	2	-	11
2558	-	4	-	-	-	-	4
2559	-	3	-	-	-	-	3
2560	3	4	-	-	-	-	7
2561	3	4	3	-	1	-	11
2562	3	4	2	-	-	-	9
2563	-	-	1	-	-	-	1
รวม	30	<u>45</u>	<u>11</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	1	<u>92</u>

จังหวัดที่มีการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม ในรอบ 5 ปี (พ.ศ. 2559 – 2563)

1. จังหวัดระยอง 7 ครั้ง
2. จังหวัดชลบุรี 5 ครั้ง
3. จังหวัดเพชรบุรี 4 ครั้ง
4. จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดฉะเชิงเทรา 3 ครั้ง
5. จังหวัดราชบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสระบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์
และ กทม. 1 ครั้ง

ประเภทกากของเสียอุตสาหกรรมที่มีการลักลอบทิ้ง ในรอบ 5 ปี (พ.ศ. 2559 – 2563) จำนวน 31 ครั้ง

อันดับ 1 กากของเสียรวมจากโรงงาน (20 ครั้ง)

อันดับ 2 น้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว/น้ำมันดำ (5 ครั้ง)

อันดับ 3 กากของเสียสารเคมี (4 ครั้ง)

อันดับ 4 น้ำเสียกากตะกอน (2 ครั้ง)

ที่มา : รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2559 – 2563

ของเสียอันตรายจากอุตสาหกรรมที่ลึกลอบทิ้งบ่อย

กรดใช้แล้ว : กัดกร่อน โลหะหนัก

กากน้ำมันดำ : กัดกร่อน โลหะหนัก กากน้ำมัน

ตัวทำละลายอินทรีย์ใช้แล้ว : เป็นพิษ ไวไฟ

น้ำเสียจากการชุบโลหะ : กัดกร่อน โลหะหนัก

น้ำเสียจากโรงงานรีดเหล็ก : กัดกร่อน โลหะหนัก

ตะกอนโลหะจากการหลอมอลูมิเนียม : โลหะหนัก ก๊าซพิษ

ขี้เถ้าจากการเผาองจรไฟฟ้า : โลหะหนัก

พื้นที่ที่เป็นแหล่งกำเนิดและสภาพปัญหามลพิษจากการลักลอบทิ้งฯ

- พื้นที่จังหวัดแถบชายฝั่งทะเลตะวันออก ภาคกลาง และภาคตะวันตก ที่เป็นที่ตั้งนิคมอุตสาหกรรม มีโรงงานที่เป็นแหล่งกำเนิดจำนวนมาก
- พื้นที่เสี่ยงต่อการลักลอบทิ้งฯ ได้แก่ บ่อดินเก่า เหมืองร้าง พื้นที่รกร้างว่างเปล่า พื้นที่เกษตร ข้างถนน แหล่งน้ำ หรือบ่อขยะมูลฝอยที่ไม่มีคนดูแล ปัจจุบันพบว่ามีกรเทกอง/ฝังในพื้นที่โรงงาน โดยไม่มีการจัดการกำจัดอย่างถูกต้อง
- ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การปนเปื้อนมลพิษสารเคมีในดิน แหล่งน้ำ น้ำใต้ดิน ผลกระทบต่อการ ใช้ประโยชน์พื้นที่ ราคาที่ดินลดลง ดินเสื่อมสภาพ และระบบนิเวศน์
- ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน มลพิษสารเคมีในดิน พืช ไม้ผล น้ำใช้บริโภค และกลิ่น สารเคมี
- เป็นภาระแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสืบสวนหาผู้กระทำผิด รวมทั้ง การจัดการรวบรวมและขนย้ายกากของเสีย เพื่อนำไปบำบัดและกำจัดให้เป็นไปอย่างถูกต้องต่อไป

กรณีตัวอย่างการลักลอบทิ้ง กากของเสียอุตสาหกรรมในรอบปี 2563 – 2564

1. กรณีการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม จังหวัดลพบุรี

กรณีตัวอย่างการลักลอบทิ้ง กากของเสียอุตสาหกรรมในรอบปี 2563 – 2564

2. กรณีการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม
จังหวัดระยอง

กรณีตัวอย่างการลักลอบทิ้ง กากของเสียอุตสาหกรรมในรอบปี 2563 – 2564

3. กรณีการกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) สำนักงาน
สิ่งแวดล้อมภาคที่ 11 (นครราชสีมา) และ
หน่วยงานในพื้นที่ ลงพื้นที่ตรวจสอบกรณี
เรื่องร้องเรียนการฝังกลบกากของเสียอุตสาหกรรม
บริเวณพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนประชาชน

กรณีตัวอย่างการลักลอบทิ้ง กากของเสียอุตสาหกรรมในรอบปี 2563 – 2564

4. ลักลอบทิ้งของเสียอุตสาหกรรมบริเวณอ่างเก็บน้ำ
ลุ่มน้ำจันทบุรีที่ 16" ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอ
พนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา หลังจากพบว่า
น้ำในอ่างเก็บน้ำมีสารโลหะปนเปื้อนไม่สามารถ
ใช้ในการอุปโภคบริโภคได้
  - ตรวจพบทองแดง ตะกั่ว แมงกานีส และสังกะสี
สูงเกินกว่ามาตรฐานน้ำผิวดิน
  - คุณภาพน้ำมีความเป็นกรดสูง
  - ตรวจพบทองแดงในดินบริเวณที่ถูกลักลอบทิ้ง
สูงเกินมาตรฐานคุณภาพดิน

การวิเคราะห์ปัญหาการจัดการการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม

1. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายจากโรงงานอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบการจัดการกากอุตสาหกรรม ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางแผนไว้
2. สถานที่บำบัด/กำจัดกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายมีไม่เพียงพอกระจุกตัวอยู่ในเฉพาะภาคกลางและภาคตะวันออก ทำให้รองรับกากฯ ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ก่อให้เกิดปัญหาการลักลอบทิ้ง และกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง
3. การติดตาม กำกับดูแลโรงงานที่ก่อกำเนิดกากฯ และโรงงานรับบำบัด/กำจัดกากฯ ยังไม่ทั่วถึง ตั้งแต่ระบบรวบรวม ขนส่ง และบำบัด/กำจัด ส่งผลให้มีการลักลอบทิ้งตามพื้นที่ต่างๆ เช่น บ่อดินเก่า พื้นที่รกร้างที่ไม่มีคนดูแล ข้างถนน แหล่งน้ำที่ล้นตลิ่ง เป็นต้น
4. ผู้ประกอบการรับขนส่งและกำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมที่ไม่ได้รับอนุญาตมักจะมีการ ลักลอบนำมาทิ้งโดยไม่จัดการอย่างถูกต้อง เพื่อลดค่าใช้จ่าย หรือโรงงานผู้ผลิตแอบทิ้งหรือฝังไว้ ในพื้นที่โรงงาน หรือมีการลักลอบนำมาทิ้งนอกโรงงานโดยไม่ได้รับอนุญาต
5. มีการขยายพื้นที่ลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรมนอกเขตพื้นที่ เช่น จังหวัดสระแก้ว กรณี ลักลอบขนย้ายขยะอุตสาหกรรม ไปคัดแยกขยะบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ จังหวัดสระแก้ว
6. การลักลอบทิ้งฯ โดยไม่มีการจัดการอย่างถูกต้องส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของ ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง เช่น ปัญหาเรื่องกลิ่น มลพิษสารเคมีในดิน แหล่งน้ำ และน้ำใต้ ดิน เป็นภาระที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องทำการตรวจสอบสืบสวน หาผู้กระทำผิด รวมทั้ง รวบรวมและขนย้ายเพื่อนำไปบำบัดและกำจัดให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

ทั้งนี้ การลักลอบทิ้งกากของเสียมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้มงวดในการกำกับและดูแลสถานประกอบการโรงงานผู้รับจ้างบำบัดกำจัดและขนส่งกากของเสียอันตราย และมีการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ลักลอบทิ้งกากของเสียอันตรายอย่างต่อเนื่อง

ขอบคุณครับ